

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

208. An, & qualiter vacet beneficium ob irregularitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

pastoralis. de cler. excom. notabil. 2. n. 84. Ugol. l. c. Suar. cit. sec. 2. in fine. & n. 129. testans in Hispania videri esse talem consuetudinem, dum ibi nunquam visum vel auditum, beneficiatum aliquem excommunicatum tam à jure, quam ab homine restituere fructus temporis, quo fuit excommunicatus; aut ab eorum perceptione & administratione abstinere, nec ad id per Superiores cogi, sed solum in cathedralibus & collegiatis quasi in usu esse, ut non computentur seu numerentur Canonici & beneficiati excommunicati quoad distributiones & fructus, quos habent in mensa seu massa communi, sed ponantur extra calendarium. Unde jam etiam infert Garc. n. 131. stante hac consuetudine, non posse etiam talem perceptis in excommunicatione fructibus privari per sententiam, etiam alio petente; cum jus nihil aliud statuatur, quam privationem illorum ipso jure, cui per dictam consuetudinem derogatum; quamvis addat idem Garc. n. 133. quod talis excommunicatus (loquitur autem de excommunicato à jure, cujus proinde excommunicatio vel ejus declaratoria, quia non fuisse intimata punctatoribus, atque ita non positus extra calendarium, lucrari etiam potuisset fructus & distributiones istius temporis) si interfuisset divinis, in pœna possit privari fructibus (intellige, quos habet in massa illa communi, seu qui habent rationem distributionum) & distributionibus tunc lucratis. Porro ad illud, quod pro complemento peti poterat, ad quem nimirum spectent fructus amissi ob excommunicationem.

12. Respondet idem Garc. cum communi, quod sint convertendi in utilitatem Ecclesie; citat pro hoc Ugol. *loc. cit. n. 3. Surd. l. c. n. 16. Sayr. l. c. n. 28. (qui idem dicat de suspensio) Nav. consil. 37. in fine. de temp. ordinar. Felin. in c. Apostolica. n. 12. de except. Suar. ubi sup. n. 24. sentit etiam cum Suar. Navar. c. 25. n. 123. & ibid. Garc. n. 135. sub Ecclesie utilitate venire subventionem pauperum. Negat tamen n. 137. contra Suar. id necessarium esse, ut pars aliqua (nempe ea, quam secundum prudentis arbitrium beneficiatus ipse non excommunicatus, si convenienter dictis fructibus uteretur, deberet impendere in elemosynas) expendatur in pauperes; eod quod nec ratio, nec lex aliqua ad id cogat. Hanc autem istorum fructuum amissionem propter excommunicationem, expensionem debere fieri ex auctoritate Superioris & judicis; dum res est publica, præsertim deducta ad forum contentiosum; si verò occulta, ab ipso excommunicato, ejusque arbitrio, ut n. 135. ex eodem Suar. tradit Garc. distributiones verò quotidianas & fructus, habentes rationem distributionum, quos amittit excommunicatus, pertinere ad eos, ad quos alias pertinere solent, quotiescunque amittuntur à non residente, ait Garc. n. 138. remittens ad se ipsum. p. 3. c. 3. dub. 13. à n. 36. Denique redditus pensionis amissos ob excommunicationem remanere ipsi titulari, & ipsi esse restituendos; cum ab ipso solvantur, & sint onus ei impositum, à quo manet liber pro tempore excommunicationis, ait Garc. n. 139. remittens ad se ipsum. p. 1. c. 5. n. 133.*

Questio 208. An, & qualiter vacet beneficium ob irregularitatem?

1. **R**espondeo: Tamest irregularis nequeant Ecclesie & beneficiis intervenire. Paris. l. 5,

q. 6. n. 98. cum communi, sintque propterea inhabiles ad beneficia obtinenda. Paris. n. 99. (cum irregularitas sit nota, seu impedimentum canonicum ex facto vel defectu proveniens, quo quis prohibetur ad Ecclesiasticos ordines promoveri, & in istis ministrare. Paris. l. 5. q. 3. nu. 178.) adeoque ei conferri nequeat beneficium, seu arceatur à beneficiis obtinendis. *c. is, qui. de sent. excom. in sexto. Tond. in qq. benefic. p. 1. c. 90. n. 20. citans Selv. p. 3. q. 2. n. 21. Paris. cit. q. 3. n. 18. citans Abc. in c. ult. de excess. pral. Felin. in c. 2. de rescript. column. 3. in fine. Ità ut collatio ei facta non valeat. Paris. ibid. 181. citans C. Parisium consil. 136. n. 41. vol. 4. Rebuff. de nominat. q. ult. vers. 4. Idque ipso jure, quia irregularitas privat ipso jure ab obtinendis: Tond. p. 3. q. 185. n. 17. Paris. cit. n. 181. citans Nav. in manual. c. 25. c. 27. n. 25, & dicens esse communiorem; Irregularitas tamen quocunque modo superveniens beneficio jam obtento non inducit privationem illius beneficii ipso jure. Paris. cit. q. 3. n. 182. citans Innoc. in c. cum nostris. de concess. prab. Felin. in c. inquisitionis. de accusationibus. Nav. ubi ante n. 250. Caitrop. tr. de benef. d. 6. §. 8. n. 4. Tond. loc. cit. citans Ugolin. de irregular. c. 65. §. 2. item. p. 1. c. 90. n. 21 & c. 97. n. 10. citans Rebuff. Garc. p. 11. c. 10. n. 47. citans quamplurimos. Card. de Luca de benef. d. 74. n. 11. ubi: irregularitas non inducit privationem beneficiorum; sed apta esse potest, ut iudex ad eam procedat loco pœna; juxta decis. Rota. 73. n. 23. p. 7. recent. apud Burfat. decis. 308. n. 7. idem habet de pensionibus d. 49. n. 3. ubi, quod beneficia Ecclesiastica non vacent per crimina induciva irregularitatis. Vide dicenda questione seq.*

2. Potest nihilominus quis ob aliquam irregularitatem privari beneficio jam obtento v.g. ob bigamiam, ob homicidium (de quo paulò post) & in genere, qui irregularis ob notorium crimen enorme dignum deponi. Paris. cit. q. 3. n. 183. citans Jo. And. & Card. in c. cum nostris. de concess. prabend. C. Paris. ubi ante. c. 40. C. Luca loc. cit. Garc. loc. cit. ubi, quod beneficium ante irregularitatem obtentum retinere potest, antequam privetur per sententiam, per quam tamen illo privatur, quando irregularitas secuta est ob ejus culpam; unde etiam talis irregularis, etiam Episcopus, cogi potest ad resignandum. Paris. ibid. n. 185. citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4.

3. Quod atinet ad pensiones Ecclesiasticas, idem de his dicendum, quod de beneficiis, dum hæc datæ sunt non per modum stipendii, sed per modum beneficii, nimirum earum obtinendarum incapacem esse irregularem, non verò obtentis privari, tenet Riccius in *prax. fori Eccles. decis. 185. n. 178. apud Tond. p. 1. c. 90. n. 22. qui tamen dicit, eundem Riccium tenere contrarium in suis decis. Archiep. Neapol. l. 2. decis. 71. p. 101. Quoad ipsum, nimirum etiam talium pensionum obtinendarum incapacem non esse irregularem, tenet ipse Tond. ibid. juxta declarat. sacra Congregationis, quam recitat Garc. p. 1. c. 5. n. 136. Idem tenet Card. de Luca de pension. d. 49. à n. 4. ubi; licet pensiones Ecclesiasticæ reservatæ sunt tanquam tales pro clerico affimilentur beneficiis, eorumque jure censeantur; at tamen certum est, facilius in criminoso tolerabilem esse retentionem pensionis, quam beneficii; cum illa non percutiat substantiam beneficii, neque jus spirituale tribuat: sed solum temporale super fructibus, cujus læti de jure sunt capaces*

capaces, necessitas verò clericatus potius resultat à stylo Curie, ita interpretante voluntatem Papæ reservantis pensionem, & consequenter multò minùs amittuntur pensiones, quàm beneficia ob aliqua qualificata delicta, vide dicenda *quæst. seq.*

Quæstio 209. An, & qualiter homicidium, mutilatio, vulneratio, percussio inducat privationem seu vacationem beneficii?

Respondeo ad primum, primò in genere: homicidium, etià quatenus inducit irregularitatem, arceat ab obtinendis. Castrop. loco paulò post citando, juxta dicta *quæst. præced.* Item licet homicida propter irregularitatem privatus sit ipso jure exercitio seu executione ordinis sacerdotii. Garc. p. 11. c. 10. n. 44. dicens hoc, & non aliud, velle textum illum c. *miror. dist. 50.* ubi: *sacerdotio privatus existat, citatque pro hoc Suar. to. 5. de cens. d. 44. §. 4.* Item licet privandus sit per sententiam *cap. cum non ab homine. de judic. Garc. loc. cit. n. 30.* Azor. loc. citand. §. *secundò.* non tamen, nisi concurrat circumstantia majoris alicujus atrocitatis, de quo paulò infra (etiam voluntarium, & animo deliberato factum, ut expressè Lott. l. 3. q. 33. n. 67. cum Farinac. q. 119. n. 65.) privat ipso jure beneficiis obtentis; cum nullus sit in jure textus hanc poenam clarè inducens; sed si qui eam inducere videntur, potius eam ferendam, quàm latam indicant. Tond. p. 1. c. 97. n. 26. citans Sanch. *conf. moral. l. 2. c. 20. du. 14. n. 6.* Item c. 27. n. 3. Card. de Luca de *benef. d. 73. n. 3.* Castrop. de *beneficiis. d. 6. p. 3. §. 8. n. 4.* Lott. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 40. citans Diaz. in *praxi criminal. n. 94.* Covar. in *Clement. si furios. p. 2. §. 3. n. 6.* Gutt. *can. qq. l. 2. c. 5. n. 6.* Azor. p. 2. l. 7. c. 18. q. 2. Suar. loc. cit. Gonz. *gl. 15. n. 79.* proceditque id ipsum in homicidio qualificato (puta quo quis occidit patrem, fratrem, clericum vel alium, per prodicionem vel infidias, ut expressè Azor) nimirum quòd non inducatur ipso jure vacatio, nisi quatenus id expressum reperitur in jure, ut paulò post dicitur de homicidio Episcopi, Rectoris Ecclesiæ, Gonz. Suar. Azor. ubi antè. Tond. p. 1. r. 27. n. 3. ubi etiam expressè ait de eo, qui patrem suum spiritualem occidisset; ex Gabr. *concl. 196. n. 7. vol. 1.* Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. citans Cbrax. p. 1. c. 10. n. 3. Rossiniac. de *benef. c. 1. n. 59.* Gabr. *consil. 196. l. 1.* & *consil. 187. l. 2.* contra Felin. in *c. inquisitionis. de accusat. n. 5.* negantes id de homicidio qualificato apud Garc. n. 42. & contra eundem, & Rebuffum in *pr. tit. de mod. amittendi benef. n. 42.* & Corax. p. 3. c. 6. n. 15. id negantes de parricidio. Proceditque responsio etiam hodie dum adhuc stante Trid. *sess. 14. c. 7.* cum verba illa Concil. dum non exprimunt contrarium, & agat ibi præcipuè de incapacitate homicidæ ad beneficia de novo acquirenda, accipienda sint secundum jus antiquum. Garc. loc. cit. n. 45. citans Rodriq. *qq. regular. to. 1. q. 24. d. 16. Avil. de cens. p. 7. d. 6. dub. 83.* Molin. de *just. tr. 3. d. 78. n. 2.* & præcipuè Suar. ubi antè. §. 7. contra Majolum de *irregularitate l. 5. c. 48. n. 1.* Proinde jam, cum beneficium homicidæ non intelligatur vacare, sed is retinere possit beneficium habitum ante homicidium usque ad sententiam. Garc. loc. cit. n. 47. Lott. n. 69. nec is aut alio delicto notatus interea respectu illius, aut juris in eo destituitur remedio possessorio. Lott. n. 69. Quin & possit renunciare, quantumcunque crimen supponatur notorium. Lott. n. 70. citans Paris. l. 3. q. 16. n. 31. faciet quoque fructus interea perceptos irrevocabiliter suos, do-

nec per sententiam eo privetur. Garc. n. 48. citans Felin. in *c. de quart. a. de rescrip. n. 33.* Paris. ubi antè. n. 7. Gonz. *gl. 15. n. 150.* Azor. ubi antè. q. 2. Molin. loc. cit. Suar. cit. d. 40. §. 2. n. 10. & c. five, etiam si sequatur sententia super privatione, non tenetur fructus perceptos ex die commissi delicti restituere. Lott. n. 71. (qui etiam addit, multò minùs teneri ad restitutionem fructuum, qui interea percipi potuerunt, citatque n. 78. Boerium, Innoc. Felin. Corneum, & c. contra Castrensem in l. 1. n. 3. c. de his, quibus ut indigni.) contra Diaz. in *pr. criminal. c. 131.* Clarum. l. 5. q. 73. n. 9. Zerol. *pr. Episc. p. 2. verbo irregularitas. §. 4.* Covar. in *4. p. 2. r. 6. §. 8. n. 7.* Gutt. ubi antè. §. n. 8. & alios apud Garc. n. 49. & Lott. n. 72. ubi, quòd restitutio tam perceptorum quàm perceptibilium à die commissi criminis vix sustinetur in eo delicto, pro quo lata poena privationis beneficii ipso jure, aitque Lott. n. 78. errasse proinde Castrensem, & n. 74. non debere quemquam moveri à numeritate doctorum, qui in comprobatione sententiæ Castrensis cumulari solent, maxime per Farinacium; cum plerique eorum dicant vel ostendit *ibidem* Lott. n. 77. Ac proinde in rebus seriis non fidendum multitudini Doctorum, sed videndi ipsi in fonte, & non standum, ut dicitur, in bona fide parentum.

2. Respondeo ad primum secundò: vacare tamen jure beneficia primò occidentium S. R. E. Cardinalem, Castrop. loc. cit. n. 5. Garc. loc. cit. n. 55. Azor. loc. cit. §. *tertium.* Gonz. loc. cit. n. 74. Barb. *juris. Eccl. l. 3. c. 14. n. 54.* citans Paris. l. 11. q. 10. in principio, & n. 24. Vivian. & c. Idemque est de eo, qui Cardinalem hostiliter persecutus, vel percussit vel ceperit, aut se socium adjunxerit his, qui tale quid fecerunt, vel consilium, auxilium, aut mandatum dederit, aut suo nomine factum ratum habuerit, aut suo nomine id facientes postea receperit, vel defenderit, prout hæc omnia exprimuntur, & dicta poena illis statuitur *c. felicitis. de penit. in sexto.* Castrop. Azor. *ll. cc. reddunturque* tales insuper inhabiles ad beneficia obtinenda vi citati *c. felicitis.* Castrop. loc. cit. qui addit, etiam dictas poenas extendi ad horum delinquentium filios ac nepotes, pro quo citat Farinac. in *pr. crimin. q. 112. n. 21.* & Barb. Secundò: occidentes Episcopum ipso jure privantur beneficiis, quæ habent in Ecclesia, cui talis Episcopus præest. Garc. loc. cit. n. 56. citans Molin. de *just. tr. 3. d. 65. n. 7.* Gonz. *gl. 15. n. 75.* Castrop. cit. n. 5. (qui addit, id intelligendum de Episcopo confirmato, non vero de electo tantum; eò quòd is Episcopus non sit) Barb. loc. cit. n. 55. juxta citatum *c. Felicitis. & clem. 1. de penit.* Idem est de Episcopum percutientibus, capientibus, proferentibus, & qui his mandatum dederit, vel consilium, aut auxilium, aut qui horum socius fuerit, aut facta rata habuerit, aut facientes defenderit, receperit scienter. Azor. cit. c. 17. q. 1. §. *quartum est.* juxta cit. *clem. 1.* Tertio: occidentes per se, vel per alium beneficium, Rectorem Ecclesiæ, seu alium conbeneficiatum vel habentem beneficium, in Ecclesia, ubi occisor habet beneficium, ipso jure amittet illud beneficium; secus est de aliis beneficiis, quæ habent in aliis Ecclesiis; hæc enim non vacant ipso jure. Castrop. loc. cit. Garc. n. 57. Gonz. loc. cit. n. 77. Barb. loc. cit. n. 56. citans plures alios juxta textum *cap. in quibusdam. de penit.* contra Felinum. in *c. inquisitionis. de accusat. n. 3.* id negantem eò quòd, ut dicit textus citari *cap. in quibusdam.* tantum loquitur de beneficio temporali, seu dco & c. Et Azor. loc. cit. n. 18. q. 1. §. *de*